

บทที่ 1

บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

ม้า เป็นสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมซึ่งมีความหลากหลายทางสายพันธุ์ที่ถูกมนุษย์นำมาเลี้ยงและถูกนำมาใช้ในกิจกรรมการเดินทางขนส่ง การทหาร กีฬา สันทนาการ และอาจจะใช้เป็นอาหารของมนุษย์ในบางวัฒนธรรมมานานนับพันปีแล้ว ปัจจุบันบทบาทของม้าถูกแทนที่ด้วยยานพาหนะแบบใหม่จนบทบาทลดลงไปเหลือเพียงทางกีฬาและสันทนาการ (สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนโดยพระราชประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เล่มที่ 19, 2539)

ในสมัยโบราณ คนใช้ม้าสำหรับการเดินทางทั้งในระยะใกล้และไกล เพราะการเดินทางจากเมืองหนึ่งไปยังอีกเมืองหนึ่งอาจจะต้องข้ามภูเขา ผ่านป่า ข้ามลำธาร การใช้ม้าเป็นพาหนะขับเคลื่อนและขนส่งภาระ จึงสะดวก รวดเร็วกว่าการเดินเท้าและแบกสัมภาระโดยใช้แรงคน เนื่องจากม้าเป็นสัตว์ที่รวดเร็ว ปราดเปรียวมากกว่าช้าง โคหรือกระบือ ดังนั้น ม้าจึงใช้ประโยชน์ได้หลายอย่างเป็นต้นว่า ใช้ขี่ บรรทุก ลากเข็น เทียมรถ และใช้ในการสงคราม แต่ในปัจจุบันบ้านเมืองเจริญขึ้น การใช้ม้าจึงลดลงเหลือเพียงใช้เพื่อการกีฬา ความเพลิดเพลิน ใช้เข้าร่วมในพิธีสำคัญ ๆ บางอย่าง และใช้ในการแสดงละครสัตว์ ซึ่งในประเทศไทย ภาคเอกชนเลี้ยงม้าไว้เพื่อการกีฬา เช่น ม้าโชว์ กระโดดข้ามเครื่องกีดขวาง ม้าแข่งโชว์ศิลปะการบังคับ กีฬาม้าแข่งวิ่งเร็ว กีฬาโปโล กีฬาม้าข้ามเครื่องกีดขวาง หรือใช้เพื่อความบันเทิง (ธีระศักดิ์ ตรียมงคลกุล, 2548) และเลี้ยงเพื่อขยายพันธุ์ม้าดีไว้จำหน่าย ภาครัฐบาลเลี้ยงม้าไว้เพื่อฝึกใช้ในการกิจการทหารม้าและตำรวจม้าเพื่อเข้าร่วมพิธีต่าง ๆ ที่สำคัญ ซึ่งม้ายังใช้ในการฝึกสอนการขี่ม้าให้แก่ทหาร และใช้ผสมพันธุ์กับลาเพื่อผลิตล่อที่มีความอดทนสูง แข็งแรงและฉลาด เพื่อใช้บรรทุกสิ่งของสัมภาระในที่ทุรกันดารหรือภูเขาที่ทางรถยนต์เข้าไปไม่ถึง (สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนโดยพระราชประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เล่มที่ 19, 2539) ส่วนสภาอากาศไทยเลี้ยงม้าไว้ใช้ในการผลิตวัคซีน เชื้อรุมเพื่อป้องกัน โรคพิษสุนัขบ้า และเชื้อมันพิษงู (สภาอากาศไทย, 2552 : ออนไลน์) นอกจากนี้เครื่องดนตรีประเภทเครื่องสาย เช่น ไวโอลิน วิโอล่า เชลโล และซอ เป็นต้น ยังใช้ขนหางของม้าเป็นส่วนประกอบของคันชักอีกด้วย

การเลี้ยงม้าในประเทศไทยเริ่มมีมาตั้งแต่สมัยที่ผู้คนมีรถยนต์ใช้ไม่มาก มีถนนน้อยสาย ดังนั้นชีวิตประจำวันในการเดินทางของคนสมัยนั้น ส่วนใหญ่จะใช้การเดินทางเท้า ผู้มีฐานะค่อนข้างดีก็

จะนั่งรถม้าไปที่ทำงานหรือไปโรงเรียน ซึ่งรถม้าประเภทนี้มีใช้มาตั้งแต่สมัยพระพุทธเจ้าหลวงรัชการที่ 5 หลังจากที่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้เสด็จพระราชดำเนินเยือนประเทศในยุโรป จนกระทั่งถึงปลายสมัยรัชกาลที่ 5 จึงเริ่มมีรถยนต์ขึ้นมาใช้แทนรถม้า (วราพร กลิ่นประสาธ, 2550) และปัจจุบันรถม้าประเภทนี้ยังคงมีใช้อยู่ในอำเภอเมือง จังหวัดลำปาง

ในปัจจุบันภาคเหนือถือเป็นภาคที่มีการเลี้ยงม้ามากที่สุดในประเทศ โดยที่จังหวัดเชียงใหม่ นั้นเป็นจังหวัดที่มีการเลี้ยงม้ามากที่สุดเป็นอันดับที่สามรองมาจากจังหวัดเชียงรายและจังหวัดลำปาง ซึ่งมีผู้เลี้ยงจำนวน 21 ครัวเรือน โดยมีจำนวนม้าทั้งหมด 163 ตัว (กรมปศุสัตว์, 2551 : ออนไลน์) และก็ยังมีความแนวโน้มที่จะมีการเลี้ยงม้าเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ

จากข้อมูลจากกรมปศุสัตว์และจากการสัมภาษณ์ผู้เลี้ยงม้าในจังหวัดเชียงใหม่พบว่า การเลี้ยงม้าในจังหวัดเชียงใหม่ส่วนใหญ่นิยมเลี้ยงในครัวเรือน ซึ่งเลี้ยงม้าจำนวนไม่ถึง 10 ตัว จึงไม่มีระบบจัดการในการดูแลม้าหรือเลี้ยงม้าที่ดีพอ แต่หากเป็นระบบฟาร์มนั้นจะมีการดูแลม้าที่เป็นระบบ ได้แก่ การให้อาหาร การฉีดวัคซีน หรือการดูแลรักษาความสะอาดโรงเรือน ซึ่งผู้ศึกษาต้องการศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนในการเลี้ยงม้าในจังหวัดเชียงใหม่ ในฟาร์มขนาดใหญ่ที่มีระบบจัดการที่ดี และเลี้ยงม้าเป็นจำนวนมากเพื่อทำเป็นธุรกิจค้าม้าสำหรับขี่ จึงเลือกศึกษาข้อมูลจากฟาร์มช่างรุ่งซึ่งเป็นฟาร์มแห่งเดียวที่ตั้งอยู่ในอำเภอดอยหล่อ จังหวัดเชียงใหม่ และเลี้ยงม้าเป็นจำนวนมากกว่า 20 ตัวเพื่อวัตถุประสงค์ใช้ในกิจการผสมพันธุ์ เพื่อขายเป็นลูกม้าสำหรับขี่เพื่อการแข่งขัน โดยเริ่มจากการนำเข้ามาที่มีตระกูลและประวัติในการแข่งที่ดีมาเป็นพ่อพันธุ์และแม่พันธุ์ เพื่อเป็นแนวทางในการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนในการเลี้ยงม้า ซึ่งจะเป็นประโยชน์แก่ผู้ประกอบการเลี้ยงม้าในจังหวัดเชียงใหม่ รวมถึงผู้ประกอบการรายใหม่ที่สนใจธุรกิจเลี้ยงม้า เพื่อประกอบการพิจารณาลงทุน

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนในการเลี้ยงม้าขี่ของ ฟาร์มช่างรุ่ง จังหวัดเชียงใหม่

1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบต้นทุนและผลตอบแทนของการเลี้ยงม้าขี่ของฟาร์มช่างรุ่ง จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเป็นข้อมูลแก่เจ้าของกิจการ
2. สามารถนำข้อมูลไปใช้เป็นแนวทางในการทำฟาร์มม้าขี่ได้

1.4 นิยามศัพท์

เพื่อให้การศึกษาในครั้งนี้เป็นไปตามแนวทางที่กำหนดไว้และเพื่อให้มีความเข้าใจร่วมกันในการศึกษา จึงได้นิยามคำศัพท์ที่ใช้ในการศึกษาดังนี้

ม้า หมายถึง สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม ที่นักสัตวศาสตร์ได้จัดไว้ในประเภทสัตว์กินพืชเป็นอาหารและมีนิ้วเท้าเป็นจำนวนคี่ มีชื่อทางวิทยาศาสตร์ว่าอิกุส คาบอลลุส (Equus caballus) ซึ่งมีความหลากหลายทางสายพันธุ์ที่ถูกมนุษย์นำมาเลี้ยงและถูกใช้สำหรับขี่เดินทาง ใช้เป็นม้าแข่ง ม้าสำหรับกระโดดข้ามเครื่องกีดขวาง ม้าสำหรับขี่แข่งกีฬาโปโล หรือม้าขี่สำหรับเดินสวนสนาม

ต้นทุน หมายถึง ต้นทุนในการเลี้ยงม้าขี่ ได้แก่ ค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่ได้จ่ายไปในการลงทุนเลี้ยงม้าขี่

ผลตอบแทน หมายถึง รายได้หลังหักค่าใช้จ่าย หรือผลกำไรจากการลงทุนเลี้ยงม้าขี่

ฟาร์มช้างรุ่ง หมายถึง ฟาร์มที่ตั้งอยู่ที่เลขที่ 145 หมู่ 21 ตำบลคอยหล่อ อำเภอคอยหล่อ จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งเป็นฟาร์มม้าขี่ขนาดใหญ่ที่เลี้ยงม้าขี่มากกว่า 20 ตัว โดยมีคุณรุ่ง จันทาบุญเป็นเจ้าของ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved